

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in dnevih po prazniku.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1, Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 227.

LJUBLJANA, sreda 18. decembra 1935.

Leto I.

Anglija izgublja zaupanje

Vznemirljivi incidenti v angleškem parlamentu — Potriujejo se vesti o odstopu Hoarea in Edena

Japonci prodirajo v Mongolijo

Hoare za soremembo pakta Društva narodov

Pariz, 17. decembra. Havas poroča: Pariški listi se bavijo danes s posledicami, ki bi mogle nastati spričo situacije v Ženevi, v primeru, da bi načrti Hoara in Laval propadli, in z razvojem dogodkov, kakor ga je pričakovati po današnji seji poslanske zbornice in ekspoziciji ministrskega predsednika Laval ter po seji angleške spodnje zbornice.

»Oeuvre« sodi, da Lavalu ne bo težko prepričati zbornice, da so pariški predlogi naravnost odlični. Zato pa bo imel veliko večje težave Samuel Hoare v angleški spodnji zbornici. Hoare bo morda v svojem govoru napovedal eventualni predlog o spremembi pakta DN in predvsem njegovega 16. člena. Vsekakor pa bodo zastopniki Francije in Anglije v Ženevi skušali nastopiti s popolnoma istovetnim stališčem. Pričakovati je, da bo svet DN sprejel njihove predloge.

Grški parlament razpuščen

Atene, 17. decembra. t. Politični krogi že z gotovostjo pričakujejo, da bo danes objavljen ukaz o razpustitvi poslanske zbornice in novih volitev. Volitve bodo 2. januarja prihodnjega leta.

Japonci prodirajo proti Mongoliji

Peking, 17. decembra. a. Po vestih iz kitajskih virov so prišla v vzhodni Čahar nova japonska ojačenja. Japonska vojska je bila ojačena zlasti v okolici Kangpaa. Japonci prodirajo zdaj proti Mongoliji. Zatrjuje se, da so japonske prednje straže prišlele že do Čangprijia, ki je le še 45 km oddaljen od Kalgana.

London, 17. decembra. n. Konservativni narodni poslanec Bodby je objavil v »Timesu« odprto pismo, v katerem pravi, da so pariški načrti najbolj nečastni, kar jih je kdaj sprejela angleška vlada. V eni sami noči je spričo tega izgubila vodilno mesto v evropski politiki in zaupanje celega sveta.

»Morningpost« izraža danes v svojem članku o pariški mirovni načrti nado, da se bodo zastopniki malih držav bržkone le sporazumeli z Anglijo in Francijo. »Daily Telegraph« pa računa s tem, da bo veliko število manjših držav izgubilo vse zaupanje v pakt DN in v francosko politiko.

Hrup v angleškem parlamentu

London, 17. decembra. n. Čeprav se bo debata v spodnji zbornici pričela šele v četrtek, je prišlo že na včerajšnji seji zbornice do vznemirljivega incidenta o tem vprašanju. Delavski poslanec Dalton je zastavil Edenu z medklicem vprašanje, ali vlada še vedno nosi odgovornost za te nečastne predloge. Mnogo poslancev mu je pričelo burno aplaudirati, nasprotniki pa so živahno protestirali. Eden je ves čas nepremično sedel na svojem mestu. Na drugo Daltonovo vprašanje ali vlada sedaj namerava izvršiti svoje obveznosti po členu 16. DN in prepovedati izvoz petroleja v Italijo, je Eden, izogibajoč se direktnemu odgovoru, dejal, da izvajanje sankcij ne zavisi samo od določb čl. 16 pakta DN, nego tudi od odredb, ki jih je sprejela skupščina DN l. 1921. Laburistični poslanec je vprašal, ali vlada še vedno vztraja pri svoji izjavi z dne 2. oktobra, da mora namreč biti ureditev italijansko-abetesinskega spora v skladu s paktom DN; Eden mu je kratko odgovoril: »Da«.

Hoare in Laval pogorela

»Times« pravi v svojem komentarju o mirovni načrti Hoara in Laval, da je večina članov vlade prišla do prepričanja, da so bili ti načrti velika napaka in da je sedaj edini izhod iz situacije, da se čimprej spravijo z dnevnega reda in se eventualno ustvari nova osnova za pogajanja. V westminstrski palači smatrajo pariške načrte že za mrtvo črko.

Henlein za Beneša

Praga, 17. decembra. p. Vodstvo stranke sudetskih Nemcev je objavilo, da bodo vsi poslanci skupno z glavnim vodstvom stranke zaključili na skupni seji, ki bo nocoj, posvetovanja o stališču stranke napram volitvam predsednika republike. Kakor se je privatno izvedelo, so netočne vesti, da bi se bila stranka sudetskih Nemcev že definitivno odločila o stališču, ki ga namerava zavzeti pri teh volitvah; prevladuje pa mnenje, da se bodo sudetski Nemci odločili za dr. Beneša.

Krizav Angliji - nelzogibna

London, 17. decembra. n. Na hodnikih poslanske zbornice so snoči mnogo razpravljali o neizogibni krizi angleškega kabineta in ostavke zunanjega ministra Hoara zaradi pariškega mirov-

nega načrta. »Daily Telegraph« pravi, da namerava Baldwin v četrtek v spodnji zbornici jasno razložiti resno nevarnost evropskih zapletljivost v primeru poostitve sankcij napram Italiji. List trdi, da Eden ne soglaša popolnoma z namerami vlade, predvsem pa nasprotuje temu, da bi člani angleške vlade v spodnji zbornici povsem odkrili pripravljenost posameznih držav, da hočejo sodelovati pri nadaljnjih sankcijah proti Italiji.

Kakor kaže, je italijanski poslanik v Parizu govoril o tej stvari z Lavalom. Javna tajnost je, da je Hoare v Parizu izvedel, da bo poteklo še mnogo časa preden bi mogla Francija odrediti mobilizacijo, ki bi bila potrebna zaradi eventualnega spopada na Sredozemskem morju.

Neredi v Pragi

Praga, 17. decembra. p. Snoči je prišlo v centru mesta do neredov. Skupina nezaposlenih delavcev in subverzivnih elementov je skušala demonstrirati. Policija je takoj intervenirala in kmalu vzpostavila red in mir.

Nezadovoljstvo v Španiji

Madrid, 17. dec. d. Zaradi spremembe vlade je del občinskih odbornikov podal ostavko. Med ostalimi je demisioniral tudi prvi mestni senator Bofanil, ki je bil nekaj časa tudi vršilec dolžnosti madridskega župana. Iz katalonskih mest poročajo o ostavkah cele vrste občinskih svetnikov.

Hoare v postelji

London, 17. dec. n. Zunanji minister Hoare je moral snoči po seji vlade v posteljo. Poškodba na nosu mu sicer ni povzročila nikakih komplikacij, vendar so zdravniki zahtevali, da ostane v svoji sobi. Danes se vlada znova sestane.

Položaj

Ljubljana, 16. dec.

Kdo bo Masarykov naslednik, o je edino vprašanje, ki danes zaima vso češkoslovaško javnost. Jutri dopoldne se v svečani dvorani tralja Vladislava na Hradčanih sestane narodno predstavništvo, ki ga tvorita poslanska zbornica in senat in ki šteje skupno 450 članov (300 poslanska zbornica in 150 senat), da ločijo, kdo bo za nadaljnjih sedem let na čelu češkoslovaške republike. Po splošni sodbi velja izvolitev dr. Beneša, ki ga je sam Masaryk priporočil za svojega naslednika, za zagotovljeno. Vprašanje je le, ali bo izvoljen že pri prvih, drugih ali pa šele pri tretjih, ožjih volitvah. Volitev bo v javni seji brez debate. Potrebuje prisotnost nadpolovične večine poslancev in senatorjev, to je 226 članov narodnega predstavništva. Izvoljen je tisti kandidat, ki dobi tri petine vseh oddanih glasov. Če pri prvih volitvah noben kandidat ne dobi te večine, slede druge volitve po istem predpisu. Če pa tudi pri teh volitvah noben kandidat ne doseže tripetinske večine, je pri tretjih, ožjih volitvah, izvoljen tisti, ki dobi največ glasov (relativna večina).

Vladna koalicija

je glede novega predsednika razdeljena na dva tabora. Eno stališče zastopajo meščanske stranke vladnega bloka (češkoslovaška agrarna stranka, češkoslovaška obrtno-trgovska stranka in nemška agrarna stranka), drugo pa levičarski blok, ki ga tvorijo češkoslovaška socialno-demokratska stranka, češkoslovaška narodno-socialistična stranka in češka ljudska stranka. Levica se zavzema za dr. Beneša, meščanske stranke pa forsirajo univerzitetnega profesorja dr. Bohumila Njemca. Danes se vodijo še intenzivna pogajanja med obema blokoma, da bi se dosegel primeren kompromis, ki bi bil glede na sedanji mednarodni položaj zelo na mestu. Bržkone bo odločilnega pomena vprašanje, komu bo dala svoje glasove Hlinkina slovaška stranka, a jeziček na tehtnici bodo tudi Henleinovi nacionalni socialisti.

V francoskem parlamentu

se nadaljuje proračunska debata s pospešenim tempom. Na današnji seji poslanske zbornice bo Laval podal ekspezo o zunanji politiki. Radi hitrega postopka v proračunski debati bo Laval najbrž zelo kratek, omejeni pa bodo tudi odgovori poslancev, ker bo smel nastopiti samo en govornik.

V angleški spodnji zbornici

je že včeraj prišlo do vznemirljivih incidentov ob prilikip zunanje-politične debate. Ker se je pojavila opozicija proti sedanji zunanji politiki angleške vlade tudi v konservativnih vrstah, pričakujejo, da bo Baldwin na seji spodnje zbornice v četrtek postavil vprašanje zaupnice vladi. Nekateri listi računajo že z možnostjo demisije celokupne vlade, če bi med tem razplet mednarodnih dogodkov ne spremenil sedanja

Ljubljana ima nov občinski svet

S kraljevim ukazom dne 14. decembra t. l. sta razrešena dr. Vladimir Ravnihar kot župan mestne občine Ljubljanske in Evgen Jarc kot podžupan. Z istim kraljevim ukazom je postavljen za novega župana dr. Juro Adlešič, odvetnik v Ljubljani, za podžupana pa dosedanji župan dr.

Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani.

Z odlokom ministra notranjih del z dne 14. decembra 1935 so razrešeni dolžnosti tudi vsi dosedanji člani občinskega odbora mestne občine Ljubljanske in postavljeni novi.

Politično gibanje

V nekaterih poslanskih klubih še vedno ni homogenosti in so na dnevnem redu razne pregrupacije. Tako nam poročajo iz Beograda, da je v Jevtičevem klubu prišlo do razkola ter je del zemljoradnikov, ki jih vodi poslanca Stajić in Lazić, izstopilo iz tega kluba. Ustanovitelj novega kluba se nadejajo, da bo v njihov klub stopilo precej poslancev. Po izjavi, ki jo je dal Stajić dopisniku zagrebškega »Jutarnjega lista«, se bo novi klub imenoval »Zemljoradniški poslanski klub« in bo štel 6 do 10 članov. Stajić je nadalje izjavil: Mi ostajamo pri starem zemljoradniškem programu. To nas tudi vodi pri osnovanju kluba in pozvali bomo vse poslance, ki so za ta program, da stopijo v klub.

Pretekla nedelja je potekla v znamenju številnih političnih zborovanj, tako pri nas, kakor

na Hrvaškem in v Srbiji. Izmed večjih naj navedemo veliko zborovanje bivše hrvatske seljačke stranke v Virovitici, nadalje v Popovači in v okolici Šibenika. Bivša SDS je imela veliko zborovanje v Novski. Na zborovanju bivše demokratske stranke v Sremskih Karlovcih je spet govoril bivši minister Grol, ki se je v svojem govoru pretežno bavil z ureditvijo države. Grol se je v imenu demokratov izjavil za široke samouprave, a proti separatizmu.

V Splitu je bila v nedeljo konferenca predstavnikov biv. HSS. Vladna koalicija JRZ je imela poleg shodov v naši banovini (Celje in Braslovče) še večje shode v Nišu, Novem Sadu in v Luški-Palanki v banjaluškem srezu.

V nekaj vrstah

Umrli je kardinal Michele Legga, prefekt kongregacije zakramentov. Pokojni kardinal je bil v 75. letu življenja.

Iz Nemčije so izgnali berlinskega dopisnika kodanjskega lista »Politiken«, g. Thorvalda Steinthala, ki je židovskega porekla. Nemške oblasti mu očitajo, da je sistematski pošiljal svojem listu neresnična in tendenčna poročila o dogodkih v Nemčiji in tako napravil mnogo škode nemškim državnim, nacionalnim in gospodarskim interesom.

Agencija Stefani poroča iz Moskve, da je v Kursku umrla, stara 114 let, neka ga. Mezencova, ki je veljala za najstarejšo žensko v Rusiji.

Španska sardinska industrija in njej čne industrije so že zdaj sko-

nje položaja. Ker vse kaže, da bodo pogajanja za mirno likvidacijo italijansko abesinskega spora, če jih ne bodo celo prekinili in popolnoma opustili, trajala zelo dolgo, je

na bojiščih

spet oživela vojna. Na severni fronti se na obeh straneh omejujejo sicer še vedno na spopade sprednjih straž in izvidniških oddelkov, v Ogadenu pa se Grazianijeva vojska, ki je bila med tem ojačena, pripravlja na novo ofenzivo. Na protiofenzivo se pa po drugih poročilih pripravljajo tudi Abesinci.

V krogih DN

se pričakuje, da svet DN, ki se sestane jutri, ne bo glasoval o angleško-francoskih načrtih, ker bi se

lahko zgodilo, da bi bil načrt sprejet le, če bi se več članov vzdržalo glasovanja. Splošno prevladuje mnenje, da bo treba sankcije še nadalje izvajati, ne glede na sklepe DN, dokler ne bo svet DN ugotovil, da Italija ne krši več pakta DN.

Na pomorski konferenci

so imeli šefi delegacij sestank, na katerem so razpravljali, kako naj bi se japonski predlogi o oboroževanju spravili v sklad z angleškimi predlogi o kvantitativni omejitvi oboroževanja.

× To so cene za Vas! ženski plašči od Din 160— naprej, Hubertusi po Din 240—, 290—, 320—. Kolbenzen, Celje. Manufaktura-konfekcija.

Pohištvo

moderno, solidno v najlepši izdelavi po najnižjih cenah
spalnice od Din 2500— naprej nudi Vam trdka

Ivan Praznik

splošno strojno mizarstvo
Ljubljana, Zavrti 9
Telefon 34-97

raj propadle zaradi izgube italijanskega tržišča po sankcijah. Pravijo, da so zastopniki te industrije poslali že več vlog vladi in jo opozarjali na težavni položaj te gospodarske panoge.

Med poskušnjami z aparati za televizijo so dognali, da televizija ne prenaša las črne barve. Zato bodo morali igralci in igralke, ki bodo sodelovali pri prizorih za prenos s televizijo, spremeniti barvo svojih las.

Počastitev vseučiliških profesorjev 60 letnikov

V ponedeljek opoldne je bila na dekanatu juridične fakultete slavnostna seja društva »Pravnik«, ki jo je vodil podpredsednik univ. prof. dr. Rudolf Sajovic in so se je udeležili vsi odborniki. Skromni slavnosti so prisostvovali seveda tudi jubilanti-60 letniki gg.: dekan dr. jur. et. h. c. Metod Dolenc, prodekan dr. Gregor Krek, dr. Rado Kušej, a dr. Milana Škerlj je zastopal njegov sin privatni docent g. dr. Škerlj. Podpredsednik g. prof. dr. Rudolf Sajovic je poudarjal zasluge jubilarov-60 letnikov za našo pravoznanstvo sploh, obenem pa tudi za juridično fakulteto ter opozarjal na številna znanstvena dela in poudarjal, da še vsi delujejo na ustvaritvi novega jugoslovanskega prava in se odlikujejo kot akademski učitelji. Po govoru je vsem izročil krasotno vezano slavnostno številko »Slovenskega Pravnika« z dedikacijo in sliko slavljenca. Posebno je ta številka pomembna, ker je v nji več razprav, katere so napisali sami bivši slušatelji ljubljanske pravne fakultete, torej učenci jubilarov dr. Bajič, dr. Jurkovič, dr. Korošec, dr. Kržišnik, dr. Kušej Gorazd, dr. Murko, dr. Pretnar, dr. Tomšič, dr. Voršič, dr. Žontar. Za počastitev se je zahvalil prodekan g. dr. Krek, ki je omenjal zlasti zasluge vsega profesorskega zbora za napredek pravne fakultete.

Borza

Zürich, 17. decembra. Beograd 7.02, Paris 20.37, London 15.1875, New York 308.25, Bruselj 51.9750, Milan 24.82 clearing, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.7725, Berlin 124.— Dunaj 56.80, Stockholm 78.2750, Oslo 76.2725, Kopenhagen 67.7725, Praga 12.78, Varšava 58.20, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.68, Buenos-Aires 0.84

Dva, ki sta hotela na oni svet

Namesto ciankalija sta na srečo dobila prašek za bruhanje

Ljubljana, 17. decembra.

Šiška je sicer že zdavnaj sestavni del Ljubljane, vendar je še vedno polna romantike. Na zunaj se je sicer v marsičem spremenila, v jedru pa je ohranila še marsikaj svojega. Šišenski fantje imajo še vedno svoj poseben, bi rekli — vaški ponos.

Trmoglavci veseljak.

Šišenski Dreja je tudi tak fant od fare, trmoglav in veseljaški, kakor da ni še nikoli nič slišal o krizi. Prav za prav že niti ni več fant, ampak ločenec. No, to ga nič ne moti. Dekleta ima še zmerom rad in si je izbral nazadnje tako, ki očetu ni bila všeč. Ker se veseljak ne spodobi, da bi imel kak poklic, ga tudi Dreja nima in živi na očetovih ramah. Oče njegov je državni nameščenec in ima v Šiški svojo hišo, vendar je takih misli, da je človeku bolje, ako danes misli na jutri nego na včeraj.

Izvoljenka.

Ko mu je torej vrtoglavi sin pripeljal pokazat svojo zadnjo izvoljenko, je oče odločil, da to nikakor ni primerna partija za Drejo. Dekle se mu je zdelo samo preveseljaško. Ker stari ljudje vzlic naglušnosti dobro in še predobro slišijo, je Drejev oče slišal, da a Finica že celo rešto ljubezenskih romanov za seboj. Mož je iz poštenih s'arih časov in mu to nikakor ni bilo všeč. Odločno je ukazal sinu, naj da temu dekletu s'ovo, ker bi sicer moral njemu same-mu odreči gostoljubnost v svoji hiši.

Z dekletom po svetu.

Dreja je poslušal in se odločil, da rajši pusti očeta kakor dekleta. Pobral je doma, kar je bilo dosegljivega cvenka, in jo mahnil z dekletom po svetu, to se pravi — v gostilno. Bilo je obema prav prijeto in sta imela polno prijateljev, dokler je bilo kaj cvenka. Kupček pa je hitro kopnel. Kar na lepem se je Dreja čez nekaj dni proti večeru zavedel, da nima niti za prenočišče. Tedaj je v njem dozorel črni sklep. Stopil je k prijatelju, ki je nameščen v drogeriji, in v ginljivih besedah očrtal svoj položaj ter povedal, da mu ni več obstanka na svetu. Z izvoljenko vred hoče dati življenju slovo, pa prav na hitro. Zato naj mu da prijatelj ciankalija, toliko seveda, da bo dovolj za dva.

Usodni korak.

Taki prošnji se prijateljsko srce ni moglo upreti. Drogerist je takoj odmeril Dreji belega praška, češ:

«Samo nikomur ne omeni, kaj sem ti dal!»

Dreja je obljubil. Kdor ima še veselje do življenja, naj kar živi.

On mu ne bo delal sitnosti. Prijatelja sta se poslovila in Dreja se je zmagošlavo vrnil k dekletu, kjer sta še zadnje kovače prelila v vino. Potem sta jo mahnila v Šiško in si izbrala drvarnico za kraj «tragičnega» dogodka. Dreja je odšel pas in združil z njim sebe z dekletom, nakar sta zavžila smrtonosni prašek.

Ne za solze, le za smeh.

Čaka minuto, dve in tri, a smrti ni in je še ni. Po ciankaliji bi morala vendar takoj nastopiti. Kaj to pomeni?

Dreja je začutil upor v želodcu in tudi dekle je zajavkala, da jo zvija po črevih. Izenada se jima je začelo sukati in sta začutila te-

žave, ki sta jih smatrala za smrtno krče. Tedaj začeta obupno klicali na pomoč. Dreja je rotil očeta, naj vendar pride pogledat, kako za zvestobo umira njegov sin.

Oče je res prišel, toda brez smisla za tragiko. Spoznal je položaj, odpel zaljubljeno dvojico in ju naglal — kopat. Ljudje, ki so slišali vrišč in prihiteli past radovednost, so se smejali, le dekla je godrnjala, ker je morala čistiti obleko. Šegavi drogerist je namreč dal Dreji mesto ciankalija čisto nedolžen prašek za bruhanje.

Tako sta Dreja in Finica še ostala na tem svetu, Šiška je doživela razvedrilno senzacijo in življenje se mirno vrti dalje. —a—

Liudje za volanom

To in ono o vozačih

Ljubljana, 17. dec.

Promet po ljubljanskih ulicah rad opazujem, zlasti na tistih treh kritičnih točkah: pred Figovcem, pred pošto in na Marijinem trgu, pa moram priznati, da se eni kakor drugi dobro držijo, prometni redarji kakor vozači. Gladko se razvozlavaajo včasih kar celi klobčiči vozil in karamboli so redki primeri, menda čedalje redkejši. S tem pada seveda tudi število kazni, in tako je v tisti blaginji, kamor se stekajo globe iz prestopkov cestno-policijskega reda, nemara vse večja suša. (Torej tudi tukaj kriza) Mislim, da se to zlasti pozna, odkar jaz več ne vozim. S čimer pa nikakor ni rečeno, da sem bil neroden vozač, — o prošim, samo smolo sem pač imel.

Torej kakor rečeno: naš cestni promet se lepo v redu razvija, hvala pazljivosti in spretnosti redarjev, vozačev kakor tudi pasantov. Tudi ti so se zdaj že naučili prehajati čez ulico previdno, ozri se poprej na levo in desno, dali je varno in ne bo ravno ta hip trčenja s kakim kolesarjem. V takem primeru je potem vedno kriv ubogi kolesar, nerodni pasant nikoli.

Kolesarji so sploh poglavje zase. Veliko krivice se jim dela po eni strani, po drugi strani pa zaslužijo marsikako grajo. Zlasti tisti, ki drzno vozijo iz hišnih vež če trotoar na ulico. Ti švigne zadnjič paglavec na kolesu takole iz veže ven in butne v mimoidočo damo. Malo da je ni podrl. Sem ga ozmerjal, in kaj mi je odgovoril? «Tudi avto takole privozi ven. Če sme avto, sme tudi kolo.» Kolesarji bodo tej logiki pritrdili, policija pa utegne biti drugačnega mnenja.

Toda o vozačih bencinarjih hočem tu govoriti. Jih veliko po-

znam, dobrih in slabih, spretnih in nerodnih, pridnih in hudobnih, takih z železnimi živci in takih, ki v kritičnih trenutkih takoj zgubijo glavo, pogumnih in strahopetnih.

Priden vozač je na primer tisti od avtotaksija št. ... vruga, zdaj pa številke ne vem. No, mož nosi očala in je sila uslužen, naravnost kavalirski. Se mi je prigodilo, da me je tam nekje pod Šmarno goro, ko se je prazen vračal, — deževalo je, — povabil v voz in me zastoni peljal v Ljubljano. Kajne, to se sliši kakor bajka? Priporočam vam, gospoda moja, ta taksi — žal sem pozabil številko. Saj pravim, nehvaležnost je plačilo sveta.

S hudobnim vozačem pa sem imel opraviti nekje med Trzinom in Domžalami, ranega pomladanskega jutra, na samotni cesti. Vozim na kolesu in se veselim življenja, uživa je žvrgolenje škrančkov, vonj cvetočih češenj, zeleneča žitna pola. Za menoj pribobni avto, tovorni avto. Vozim pravilno po desni strani, tik ob robu ceste. Ali instinktivno se ozrem, avto je že tik za menoj in tudi na desni strani ob robu čeprav je cesta široka, — vidim šoferja in njegovega spremljevalca, kako se režita, in isti hip zaslutim: povoziti me hočeta! Reši sem se s tem, da sem naglo šnil s ceste na polje. V zadnjem trenutku. Ako bi me bila do mrtvega povozila, bi bilo itak vse opravljeno. Ako bi me ne do mrtvega, in bi šla stvar pred sodnijo, bi ta bandita oba prisegla — priče bi ne bilo nobene —, da sem nesrečo sam zakrivil, ker da sem vozil po levi strani in tik pred avtom zavil na desno. Torej, kolesarji, če vas na samem dohiti to-vorni avto, ki v njem sedita dva, ki se režita, — brž se umaknite, magari v jarek.

Izmed šoferjev, spretnih, zanesljivih in naravnost čudovitih živcev moram z vsem rešpektom imenovati šoferja Žužkovskega avtobusa, ki obratuje na progi Ljubljana — St. Vid — Skarjučna — Vodice — Cerklje — Kranj. Nad pol milijona kilometrov je že prevozil, leto za letom, dvakrat na dan gor in dol, ob nedeljah štirikrat, poleti, pozimi, v temi, viharjih, blatu in snegu in po včasih grozanskih cestah — vsak drug bi se že davno iztrošil, on pa vedno enako trden, miren, neomahljiv kakor da je iz železa. Rešpekt temu vozaču, a rešpekt tudi vozu.

Pa o strahopetnih vozačih tudi želite kaj slišati? Vozaril sem se z nekim takim. Kako je ta napravil šoferski izpit, mi je še danes uganka. Vozil je s polževim tempom in pred vsakim ovinkom je trepetal, da se ne bi srečal s kakim vozom. Trobil je toliko, da si poleg njega skoro oglušil. Nekje je bil hud ovinek, tedaj je ves prestrašen zavil na rob ceste, malo da se nisva prevrnila, in ustavil. «Kaj pa je?» začuden vprašam. On ves bled: «Ali ga ne slišite trobiti? Tisti veliki avtobus je. Trčill bi. Počakajva, da bo mimo.»

Čakava, nevidni avtobus tam za ovinkom še vedno trobi. Čudno zateglo, nenavadno. Trobi in trobi in ni ga blizu. Slednjič skočim iz avta in grem pogledat okoli ovinka.

Avtobusa nikier nobenega. A na travniku se pasejo krave, med njimi bik. In rjove, da se zemlja trese... J o e.

Sestradan dojenček v plevah

Maribor, 17. decembra.

Nikakor bi ne mogel verjeti raznim sodobnim časnikarskim vestem, kot v št. 221. «Gl. Naroda» 11. t. m. o «zopehni modj večnega ognja», primanjkanju celo živinske soli za človeško uporabo, gladojočih ter prezebujočih otrocih v cunjah i. sl. po številnih kočah našega podeželja (in drugod!) — da se o polni resničnosti žal le površno opisanih sodobnih strašnih razmer že neštetokrat nisem osebno več ko zadosti prepračil.

Ko sem šel nedavno tega nekoč mimo take bajte, iz katere slišim javkanje otročička. Skoz razbito nizko okence zagledam mršavega in docela sestradanega dojenčka, ki se popolnoma nag in ponesnažen mlo stokaje obupno premetava v samih plevah, brez plenice! Slične sodobno «tipične evropske prikazni» po deželi so baje deloma le še tunintam na Madžarskem, nekoliko tudi na Poljskem, zlasti pa v Franciji! V Sibiriji in v Turčiji je baje sedaj dosti bolj!

Sicer pa tudi v mestih odnosno njih okolicih sodobno razmere revnih slojev pri nas niso mnogo boljše! Posebno glede prezebovanja sedaj v zimi. Premogovni čifuti! — Mleka malo, slabo in razmeroma drago. Na kako še tako

skromno nabavo mnogo predra-
gega, ker skoro z 10 Din za kg
obdavčenega sladkorja za kak po-
nižno pogrevajoč «čajek» za te
nesrečne «sloje» seveda niti misliti
ni, kakor tudi ni na kake drugod
običajne pogrevalnice in alično.
Še prava sreča in čudo, da ne iz-
bruhnejo kuga in kolera, črne kože
in kaj več v takih razmerah. Ob-
enem vidimo ne... v toliki me-
ri nepoznanega luksuza in boga-
stva. Opazovalec.

Hudo zastrupljenje v dimu

Ptuj, 17. decembra.

Med tem ko je poldrugo leto
stara kočarska hiša Zorec Jožica iz
Straže spala, sta mati in oče zaku-
rila železno peč, da bi ogrela so-
bo. Peč pa ni dobro vlekla. Med
tem ko sta se roditelja odstranila
iz sobe, se je nabralo v sobi polno
dima. Odrpala sta takoj okna in
vrata, da se je razkadijo. Dven a
otrokoma, ki sta se igrala v sobi
na tleh, ni bilo nič hudega, mala
sestřica Jožica, ki je slabotna de-
klara, je pa hudo obolela. Plini
dima so jo zastrupili. Morali so
jo takoj odpeljati v bolnišnico.

Maščevanje nemiljenega fanta

Ptuj, 17. decembra.

Naš mizarjski mojster iz Hajdi-
ne je pred dobrim mesecem po-
grešil klešče, z njive pa mu je bilo
ukradenega kakih 200 kg krom-
pirja. Osumil je nekega 18letnega
fanta. Tega je obdolžil ev grizla
in v duši se mu je rodil črn klep.
Iskal je prilike, da bi mojstra do-
bil na samem, da bi se za obdol-
žitev maščeval. Pred dnevi pa ga
je res srečal zvečer samega na ce-
sti. Napadel ga je in ga začel ne-
usmiljeno obdelovati. Po vsem te-
lesu ga je hudo poškodoval.

V dveh, treh dneh b ste imeli senzacijo

V Somboru se je vrgel pod vlak
pred dnevi imenovani župan som-
borske občine dr. Lazar Radišić.
Sprva niso vedeli, ali je bil žrtev
zločinca ali je po nesreči prišel
pod kolesa lokomotive. Policija je
vedla obširno preiskavo. Dognali
so, da je bil dr. Radišić živčno
razkrojen in silno obremenjen z
delom. Ker so pri njem našli vse
dragocenosti in tudi precejšnjo
vsoto denarja, ni bil žrtev zločinca.
Da je res izvršil samomor, pa pri-
ča neka njegova izjava novinarju
dr. Santu. Ta ga je pretekli teden
obiskal, da bi se z njim pogovoril
o njegovih načrtih za sanacijo
somborske občine. Dr. Radišić je
novinarja ljubeznivo sprejel, toda
namesto intervjuja mu je dal tole
izjavo: «Priatelj, nič nimam za
vas, toda v dveh, treh dneh boste
imeli senzacijo. Za danes vam nič
drugega ne morem povedati!»

Ne kar se glasno govori, ampak
kar se šepeta, to ljudje najhitreje
slišijo.

Demagogija, sovražnik države št. 1

Po domače: Primate tatu!

«Jugoslovanski Lloyd» je imel
te dni na prvi strani izpod peresa
nekega I. M. zanimivo analizo se-
danjega mednarodnega in doma-
čega političnega položaja, iz ka-
tere posnemamo tele zares aktual-
ne in krepke misli:

Vse mogoče stvari smo pre-
živeli, pa tudi strašno svetovno
vojno in vrtoglavo prvo povojno
dobo. Vse nam je še v tako živem
spominu, da so primerjave s se-
danjostjo zelo lahke. In takoj mo-
ramo reči, da ni bilo nikdar toli-
kega kaosa v dogodkih, mišljenjih,
delu, osnovah, taktiki in politiki,
kakor to leto.

Sedanje stanje kaže, da je kriza
dosegla svoj vrhunec. Mogli bi
reči, da je čvor že tako dozorel,
da ga je treba ali operirati ali pa
bo počil sam. Kaj je bolje in ko-
ristnejše za zdravljenje in celjenje
gnojne rane? Ali da se izvrši do-
ločena operacija in nato neko pred-
pisano zdravljenje s celjenjem, ali
pa da se čaka, da čvor nenadoma,
torej v nekem nepredvidenem tre-
notku in v negotovem položaju,
sam od sebe počne?

V iskanju vzrokov sedanje poli-
tične, ekonomske, socialne in kul-
turne krize se navajajo vse mo-
goče stvari, le da se pri tem hote
ali ne hote pozablja na enega iz-
med najvažnejših vzrokov. In ta
vzrok je

demagogija.

Z znano politično in socialno de-
magogijo je močno povezana tudi
ekonomska demagogija, odnosno
te demagogije se pri nas izpopol-
njujejo.

Ob gledanju in proučevanju raz-
voja naših gospodarskih razmer
lahko ugotovimo te-le demago-
gije: kmečko, bankarsko, trgov-
sko, industrijsko, obrtniško, upni-
ško, dolžniško, vlagateljsko, vele-

posestniško, maloposestniško, de-
magogijo hišnih lastnikov itd.

Rezultat demagogije je redno

razočaranje.

Da bi pa to razočaranje ne uni-
čilo demagogije, najdejo demagogi
v borbi za svoj obstanek običajno
nekakšen «blicblajter». Če n. pr.
vlagatelj ne dobi svojih vlog, če
dolžniku niso odpuščeni njegovi
dolгови, če padajo cene, če propa-
dajo industrije in trgovina, če je
kmet prezadožen, za vse to niso
niti najmanj krivi bančniki in nji-
hove spekulacije, niso krive ne-
posobnosti, niso krivi zgrešeni
računi in lahkomišelnost, ni krivo
dejstvo, da je v dobrih časih tre-
ba misliti na morebitne slabe itd.

Pa kdo je kriv?

Politika, odgovarjajo demagogi,
in ker vsi in vsakdo vodi danes
politiko, potem je jasno, da je tež-
ko najti prave in imenske krivce,
ki jim je treba stopiti na rep.

Spet razočaranje!

Toda demagogi so še nadalje ne-
umorni in da bi se pravi in poimen-
ski krivci po dolgih razočaranjih
še ne odkrili, kažejo krivce v ob-
likih mest in plemen: Beograd je
kriv, pravi v Zagrebu. Zagreb je
kriv, pravi v Beogradu. Srbi so
krivi, pravi Hrvati. Hrvati so
krivi, pravi Srbi.

In spet ni mogoče najti pravih
in poimenskih krivcev, a javnost
bi jih po tolikem razočaranju ven-
darle hotela spoznati, ker neke
morajo biti.

Pa demagogi gredo še dalje in
vpijejo: Dragi narod, krivi so oni,
ki ne mislijo tako kakor mi.

Toda kdo so ti? Udari spet po
njih! Složni demagogi kažejo te-
daj na poedince, ki niso niti v jav-
nem življenju.

katero je vse do danes prehajala
vsa srednješolska in visokošolska
mladina v Srednji in Zapadni Ev-
ropi, z izjemo Anglije. Jezuiti so
skozi desetletja imeli v svojih ro-
kah srednješolsko in visokošolsko
izobrazbo in njim se morata Bal-
kan in Bizanc zahvaliti za ono
stalno podcenjevanje in ponižava-
nje, ki so mu podlegli tudi mnogi
pravoslavni Balkanci.

Danes se te zablode popravljajo.
Nesmrtni Vuk je pokazal tako Ev-
ropcem kakor samim Balkancem,
da se tudi v balkanskem človeku
nahajajo stare kulturne dobrine,
ki jih je nesebični Balkan delil
tako Zapadu kakor Vzhodu. Ta
kulturna bogastva balkanskih na-
rodov, med katerimi prihajajo po-
sebnost do veljave naša pesem in
muzika, naše slikarstvo in arhi-
tektura, so dosegla priznanje vseh
zares kulturnih Evropecev. Te naše
dobre proizhajajo iz dobe pred
vpadom evropskega Zapada na
Balkan. Čez je zato, da se vsi
Jugoslovani obrnejo k Vzhodu in
Balkanu, kjer bodo našli mnoge
pozabljene vrednote in kjer se bo
preporodilo balkansko slovanstvo.

Mladi begunci

Pred dnevi je izginil iz Zagre-
ba 13 let stari kolporter Stjepan
Bijankinić. Njegov oče, ki je pri-
javil policiji, da mu je sin izginil,
je še povedal, da je fant pretekli
teden pokvaril kolo nekega urad-
nika pred poslopjem Okrožnega
urada in da je najbrž zaradi tega
pobegnil od doma, boječ se kaz-
ni. Zagrebski policiji so tudi pri-
javili, da sta neznanokam pobeg-
nila Stjepan Orešković, 18 let stari
mehanik, in 14 let stari Ivan Vah-
tarić, gimnazijec. Ta je odšel z do-
ma in vzel s seboj vso obleko in
svoje perilo. Že od 10. t. m. po-
grešajo tudi 14 let starega Zvonka
Vuzića. Ker je bil fant pustolovske
narave, je verjetno, da se skriva
pod tujim imenom v kakem mestu
v državi. Njegovi starši so obljui-
bili veliko nagrado tistemu, ki ga
bo izsledil.

Na Angleškem, kjer imajo po-
seben smisel za tradicijo, se jim
zdi posebno važna oprema poro-
čnih družic. Slika kaže dve, ki sta
vzbudili veliko pozornost na neki
poroki v Londonu. Človek bi ju
imel za nuni.

Zapad in vzhod

Prof. Eudimir o Balkancih in Evropecih

«Narodna Prosveta», organ UJU,
prinaša v zadnji številki na uvod-
nem mestu članek univ. profesorja
dr. N. Budimira pod naslovom:
«Dva svetova». Posnemamo ne-
kaj glavnih misli:

Že nekaj desetletij se v jugo-
slovanskih krogih govori o delitvi
našega naroda na dva svetova. Ta
delitev pravi, da sestojijo Jugoslo-
vani iz «nekulturnih» Balkancev in
«kulturnih» Evropecev.

Moram takoj reči, da nisem pri-
staž nauka o guilem Zapadu. Čigar
sodobna civilizacija doživlja pod
zaščito samozivih kapitalistov
težko krizo. Mnogo bolj verujem
v Krapotkinovo združno med-
sebojno pomoč, kakor pa v Dar-
vinovo večno bojevanje, ker sta
mi oba ta dva nauka poznana še
iz stilov starega Empodokla. Ina-

joč pred očmi najvišji interes
južnoslovanske prosvete, sem za
pomirjenje zapadnjakov in vzhod-
njakov, zato tudi nikakor ne mo-
rem sprejeti pojmovanja o delitvi
našega naroda na dva svetova, pa
čeprav se zapadnjakom v naši
družbi pridružuje v novejšem času
čedalje več in več dosedanjih
vzhodnjakov. Takih vzhodnjakov
je zdaj precejšnje število tudi med
takozvanimi prečanskimi Srbi, ki
se obračajo k Zapadu prav zdaj,
ko mnogi zapadnjaki sami spo-
znava grobe nedostatke zapadne
civilizacije. Morda je ta njih pre-
orientacija posledica kakšnih po-
litičnih razočaranj. A še bolj čudno
je, da je tudi med srbijanskimi Ju-
goslovani, celo v višjih slojih, pol-
no ljudi, ki so taki, kakor da bi
šli skozi jezuitsko retorto, skozi

On in ona in ona in on

Zelo diskretna štirikotna zgodba

Gospod Žan je stopical s svojimi kratkimi, debelimi nožicami sem ter tja na vogalu Aleksandrove ceste in poreden smehljal mu je vedno znova zaigral na sveže obritem obrazu. Napeta koža se mu je rožnato svetila kakor novorojenemu prašičku in je dišala po raznih parfumihi.

Gospod Žan je bil videti skorajda mladosten, naravnost zapeljiv in osvojevalen.

V gumbnici je imel temnordeč cvet, okrog vratu olivnozeleno samoveznico, na rokavi svetlorumene rokavice, njegove lahno našobljene ustnice so požvižgavale najnovejšo cestno popevko; pri tem si je s svojo tenko bambusovo paličico udarjal takt.

Pravkar je prihajala očarljiva, plavalasa Eva, prožna kakor šiba in kakor sen iz cvetja in maja.

Gospod Žan je še pravočasno zadušil vzkrík veseleja. «Mala mučica, sladka punčika, lepo od tebe, da si že tu. Od hrepenenja bi me bilo kmalu konec.» Vzel jo je pod roko in se zahihital.

«Aneta, vrla soproga, je danes točno ob 12.47 odpotovala z brzovlakom v Split. Sam sem jo spravil v kupé in nisem odšel poprej, dokler ni vlak odpeljal s kolodvora. Zdaj bo že bržkone pri prijateljici, kjer bo ostala tri dolge, krasne dneve.»

Gospod Žan se je pritisnil k Evi in jo narahlo vščipnil v nežno roko. Te tri dneve bova pa temeljito izkoristila. Najprej bova malo skočila k Slamiču; tam so prijele koticke z dobrimi piščančki, vloženi jurčki in izbornim vinčkom. In po malem prigrizku pojdeva v kino, od tam pa... in tako dalje.

kaj bi toliko nepotrebnih besed! Rajši kar začniva.

Noč v baru. Gospod Žan je bil brezmejno srečen, lica so mu žarela in očke so se mu bliskale.

Tiho pojoč je položil desno roko okrog labodjega vratu male Eve in se ob zvokih razdražljive glasbe v taktu pozibaval, z levico pa je prijel kozarec in napil vinu, ženam in petju.

V tem trenutku je zvočnik utihnil.

Zaslišal se je globok, rezek napovedovalčev glas.

«Halo, halo! Sporočamo vam pretresljivo novico. Kakor smo zvedeli, se je brzovlak Zagreb—Split iz doslej neznanih vzrokov ponesrečil pri Kninu in strmoglavil trideset metrov globoko po pobočju. Število žrtev te železniške katastrofe je precej veliko. Pomozni vlak je že na poti na kraj nesreče.»

Gospod Žan je postavil kozarec z rujnim vinom na mizo in silno prebledel. «Aneta...» Čelo se mu je oznojilo. Ves prostor se je vrtel okrog njega. Sunkovito in piskajoče je dihal. «To je vlak, s katerim je odpotovala Aneta...»

Eva ga je skušala pomiriti.

Ni je poslušal. Sedel je kakor otrepel. Nenadoma je sunkovito vstal, vrgel denar na mizo in odbrzel...

Skočil je v avto in divjal proti kolodvoru.

Tam so mu potrdili, da se je res zgodila strašna katastrofa. Imen ponesrečencev mu niso mogli navesti, ker jim še niso bila znana.

Kako se je gospod Žan vrnil domov, ni vedel povedati.

Oprijel se je ograje na stopnicah in se zavlekel v svoje stanovanje.

Tam je našel brzojavko.

Ni se je upal odpreti.

Ko se je z drhtečimi prsti odločil, ni vedel, ali bedi ali sanja.

Čital je:

«Po krasni vožnji sem srečno prispela v Split. Tisoč poljubov Aneta.»

Aneta je sedela v hotelu majhnega letovišča in srebrala kozareček likerja. «Ah, nikar, ti poredneži!» Malo se je odmaknila in nežno odrinila roko mladega moža, ki je sedel poleg nje in jo hotel objeti preko ramen. Aneta mu je poredno žugala s prstom: «Če ne boš priden, se takoj odpeljem.»

«Tega ne moreš, prvi vlak odpelje šele jutri zjutraj. Mladi mož si je veselo mel roke. «Toda, kako si naredila, da tvoj soprog ničesar ne bo sumil in kaj zvedel za tvojo prekinitev vožnje?»

«Povsem enostavno.» Aneta je sramežljivo povsila dolge, s tujšim pobarvane trepalnice. «Prosila sem prijateljico v Splitu, naj v mojem imenu brzojavi, da sem srečno prispela tja.»

Potepuško življenje 12 letne starke

V Bosanskem Kobašu pri Slav. Brodu živi v bedi najstarejša ženska v Jugoslaviji. 121 let stara Hamija Mulagić. Stanuje v bedni kolibi s svojim 80 let starim sinom Ibrom. Kljub bedi je starka telesno še dobro ohranjena in človek ji ne bi prisodil 100 let. Preživlja se prav za prav s prosjačenjem. So dnevi, ko prehodi do 20 km na dan, hedeč od vasi do vasi. Pred nekaj dnevi se je odpravila iz Ora-

hova do Bo Kksanboeašelzddmd hova do Bosanske Kobaše, ki je oddaljena 50 km. Sobica, v kateri stanuje, je pravcati brlog. Njen sin, 80 let stari Ibro, je že ohromel starec, ki mu noge ne služijo več. Ves dan posedeva ob peči. Starka se ob njem po svojih dolgih prosjaških potovanjih za nekaj dni odpočije, pije črno kavo in kadji cigarete. Pravi pa, da v svojih mladih letih ni kadila. Starka Hamija je bila rojena v Užicah. Ko ji je bilo 27 let, je pobegnila odtod in se naselila v Bosni, kjer se je začelo njeno trpljenje. Omožila se je, toda njeno zakonsko življenje je bil pekel. Imela je 10 sinov, ki so vsi pomrli, njen najmlajši sin Ibro je ostal živ. Starka pravi, da ni bila nikoli bolna, dobro vidi in sliši in se počuti zdravo, na smrt pa niti v sanjah ne misli.

Volkovi napadajo

Iz Gospiča so sporočili, da je zima prignala v okolico s planin seštrdane volkove, ki čez noč vznemirjajo okoliške vasi. Pred dnevi so se štirje volkovi priklatili v nek zapuščen hlev, dva kilometra oddaljen od Gospiča. 13 lovcev iz Gospiča je šlo nad volkove. Korajžo jim je jemalo le to, da jih je bilo ravno trinajst. Nekateri med njimi so slutili nesrečo. Kljub temu so odšli, obkolili stajo in pregnali volkove. Imeli so srečo. Tri zverine so dobili na muho in obležale so, toda četrti je uspelo, da je odnesla zdravo kožo.

Friderik Veliki je sprejel ob neki priložnosti neko znano igralko.

— Veličanstvo! Toliko lovorik ste si že pridobili in vendar še hrepenite po novi slavi?

— Gospa, tudi vi ste tako lepi, pa se vendar šminkate...

Vlomilec Dan se sreča s svojo ženo

Na obrazu Mr. Dana Strakerja se je odražala popolna zadovoljnost, ko je počasi korakal po Wilfardski glavni cesti. Čakalo ga je lahko delo. Starinska hiša, nemožna blagajna, nobenih varnostnih zvoncev — ni bilo drugega dela, kakor vstopiti in vzeti plen. Prijazno se je nasmehnil stražniku, ki je stal na križišču in ta, ki niti slutil ni, da vsebuje Danova aktovka popolno zbirko vlomilскеga orodja, mu je prijazno odzdravil.

Dan je šel dalje. Kraj je dobro poznal, saj je bil tu rojen. Poznal je tudi vilo The Lodge, kateri bo kmalu posvetil vso svojo pozornost, kajti bil je mnogokrat v njej, posebej v kuhinji. Tih je vzdihnil, ko se je tega spomnil, na svojo veliko žalost je namreč poročil kuharico. Mrs. Straker je potem odpovedala službo in se z njim preselila v Somerset, kjer sta stanovala pri tašči. Bila je polna ženska, neugnanega temperamenta in je imela prav ustaljene nazore, kako je treba vzgojiti moža. Dan

je to prenašal šest mesecev, potem pa je pobegnil. Nekega jutra se je odtihotapil na bližnjo postajo in je za vedno zapustil Mrs. Strakerjevo.

Vse to se je bilo zgodilo pred desetimi leti. Zdaj se je zopet povrnil v Wilford. Počutil se je popolnoma sigurnega, nihče ga ni več poznal. Prejšnji prebivalci The Lodge so se izselili v «The Lodge» je zdaj stanoval star gospod, Montray po imenu, ki je zbiral dragulje. Pravkar je kupil znamenite briljantne uhane o čemer so časopisi na dolgo in široko poročali. To je bil vzrok, zakaj se je Dan pojavil. Dan je ljubil uhane — posebno briljantne.

Bilo je zvečer, toda še prezgodaj, da bi šel na svoj posel, zato je sklenil iti v gostilno, da se malo pokrepča. Krčmar je bil zgovoren mož. «Lep večer je danes» je prišel. «Da» je odgovoril Dan, «in tudi kraj je le». Tudi jaz sem živél tu.» je nadaljeval in spraznil kozarec, «kot deček. Srečni dnevi so to bili! Dobro sem poznal ljudi iz «The Lodge», ali so še tu?» — «Zdaj stanuje tam stari gospod Montray.» — «Montray? Zdi se mi, kot da sem to ime že slišal.

Zbira briljante, kajne?» — «Da, ali se razumete na briljante?» — «Tudi jaz jih zbiram», je skromno odgovoril Dan. «Toda v zelo omejenem obsegu» — «Meni se to zdi nesmiselno», je menil krčmar. «Posebej, če jih spravljamo doma. Vsi vedo, da stari gospod zbira dragulje in prav nič ne bi bil začuden, če bi nekega dne vlomili pri njem.» — «Vlomili?» je ogorčeno odvrnil Dan, — «Prav nič me ne bi čudilo», je odvrnil krčmar, z izrazom na obrazu, kot da bi bil pripravljen na najhujše. «Kaj takega je prav lahko pri teh roparjih, ki imajo hitre avtomobile in podobno» — «Toda gotovo je dobro zastražen?» — «Prav nič, ima samo staro blagajno. Sicer je zelo zvit možak. Pa kaj vse to pomaga? Samo on in oskrbnica sta v hiši. Vsak lahko prav hitro opravi z njima. Še jaz bi bil tega zmožen»

Dan je žalostno zmajal z glavo. Krčmar mu je prinesel še en kozarec wiskija s sodo, in ko sta potem še nekaj časa pokramljala, je Dan odšel. Nekaj časa se je sprehajal po temnih poljih in ko je bilo že skoraj polnoč, je prispel v «The Lodge». Nobeno okno ni bilo raz-

svetljeno, ko se je bližal privozu. Kuhinjsko okno, skozi katero je nameraval vdreti, je bilo napol odprto in nekaj minut kasneje je šel itho skozi sobe. Prišel je do sobe, ki je bila očitno Montrayevo delovna soba, in razveselil se je, ko je v nekem kotu zagledal majhno, nemoderno blagajno. Ogledal si jo je pri luči žepne svetilke in jo ironično ogledoval. «Vse te ropotije ne bi bil potreboval», je zagodrnjal, ko je odprl aktovko in vzel iz nje nekaj orodja. «To blagajno bi lahko odprl z odpiralčem za konzerve.»

Takoj se je lotil dela, ki je bilo tako lahko, da je popolnoma pozabil biti previden. Ko so se vrata blagajne odprla in je stopil za korak nazaj, se je spotaknil ob stol. Takoj je ugasnil luč, zlezal po tleh poleg blagajne in napeto prisluškoval. Niti glasu ni bilo čuti in čez nekaj časa, ko si je oddahnil, je pričel preiskovati vsebino blagajne.

Kar so zaškripala vrata delovne sobe in nekdo je prižgal luč. Dan je zagledal sivolasega gospoda v pižami, ki je v eni roki držal svečo, v drugi pa debelo palico: Mr.

Tekma med zločinci in policijo

Svetovna organizacija kriminalistov

Čeprav se nekatere države ne razumejo preveč dobro in se tudi gledajo malo postrani, imajo vendar posebne dogovore glede iskanja in izročitve zločincev. Policija vsega sveta je takorekoč zvezana in so njeni zastopniki tudi organizirani v svetovni organizaciji kriminalistov, ki ji je že mnogo let podpredsednik naš znameniti strokovnjak ter znani prijatelj Slovencev, beograjski podžupan Vaso Lazarevič. Njegov mesečnik »Policija«, kjer sodelujejo najznamenitejši strokovnjaki in policijski predstojniki, prefekti in direktorji vele mest, je tudi v inozemstvu na glasu odlične strokovne revije.

Pred kratkim so se zastopniki policije evropskih držav sestali v Berlinu na veliko posvetovanje glede uspešnega zasledovanja zločincev, vendar pa pri tem niso pozabili svoje druge naloge in namena policije, kako naj policija še bolj uspešno ljudstvu tudi pomaga.

Zasledovanje zločincev z radijem.

Odkar je že skoraj v vsaki hiši radio, se ga poslužujejo seveda tudi najrazličnejši zločinci, zlasti pa tisti, ki razpolagajo z velikimi vsotami denarja. To so v prvi vrsti tihotapci z valutami, dragulji in drugimi vrednostmi, poleg njih pa seveda tudi pustolovci, ki se soloh vedejo kakor velika gospoda in boga'asi. Tudi tu so bili zločinci iznajdljivejši in so se pred policijo jelj okoriščati z naglo zvezo po radiju. Za njimi pa šele sedaj pride policija, ki je navadno v obrambi proti zločinom. Že sedaj so avtomobili in motorna kolesa ameriških policistov opremljena z mali-

mi radijskimi aparati, da jih lahko iz centrale dirigirajo kamor hočejo in tako z zasledovalci z vseh strani obkrožijo zločinca. Ti oddelki policije, ki jih imenujejo Američani »G-meni«, so dosedaj imeli neverjetno velike uspehe in zato si je tudi evropska policija pozelela podobne naprave.

Vse države v boju z zločinstvom.

Nemčija je svojo policijo reorganizirala, da je med prvimi na svetu, in tudi Italija je svojo, prej zanemarjeno javno stražo tako izboljšala, da se z uspehom kosa z drugimi državami. Večina državne italijanske policije je motorizirana, kar ji je pripomoglo do največjih uspehov. Angleška policija je sicer na najboljšem glasu, vendar je pa zelo konservativna. Berlinski kongres je sedaj sklenil, da se bo policija pričela posluževati pri zasledovanju velikih zločincev tudi radija po vseh državah.

Tudi zločinci ne spe... Kongres zločincev.

Seveda pa niso zaostali zločinci in velike zločinske organizacije po evropskih vele mestih iščejo vsa sredstva, da bi prekosili policijo. Zato so imeli te dni velik mednarodni kongres zločincev v Madridu. Sklepi s tega kongresa pa seveda niso znani, saj je policija zvedela za kongres šele tedaj, ko so zločinci že spet pobegnili na vse strani sveta. Zmaga pri tekmi je torej spet na strani zločincev...

— Danes sem se toliko učil, da sem že res na koncu s pametjo...

— No, to pa res ni bila dolga pot!

Montray! »Moj Bog!« je zastokal stari gospod s široko razprtimi očmi. »Vlomilec!«

Danova roka je naglo smuknila v žep in že je imel samokres v roki. Bil je star, vojaški samokres, ki že dolgo ni bil v rabi in tudi ne nabit, toda podoba je bila, da je nevaren, in Dan je bil mojster v umetnosti pri ukinitvi nasprotnika. »Roke kvišku!« je grozeče vzkliknil. »Nikar ne vpijte, ne razumem šale. Spustite palico!«

Mr. Montroy, vidno prestrašen, je ubogal. »Nikar tako ne ropotajte«, je zagodrnjal Dan. »Popolnoma ste v moji oblasti, ne pozabite tega! Lahko bi vas ustrelil, če bi hotel. Sedite na stol in ne ganite se!«

Mr. Montroy je sedel. Dan, neprestano gledaje na starega gospoda, je pričel spravljati kasete z dragulji v aktovko. Ko je Mr. Montroy to videl, se je zbral. »Moj Bog!« je vzkliknil. »S temi stvarmi vendar ne morete pobegniti! Moji briljanti! Vsa policija vam bo za petami, jaz —« — »Tiho!« je zagodrnjal Dan. »Ko odidem, lahko storite, kar vam drago.« — »Svarim vas!« — »Molčite!« ga je na-

hrulil Dan. »Nikar ne zapravljajte besed. Namenil sem se, da me nobena stvar na svetu ne odvrne od tega, da ne bi vzel teh draguljev. Razumeli?«

»V hipu je Dan osupnil, zaslišal je korake po stopnišču. Tesno je stopil k Montroyu in mu pomolil samokres pod nos. »Niti besedice,« je zašepetal, »če ne, vas ustrelim.«

Dan je opazoval vrata, ki so se počasi odprla, in vstopila je debela ženska v nočni srajci s sekuro v roki. Dan je onemel. Namesto da bi ji grozil s samokresom, je brez moči obstal in buljil vanjo. »Kaj se je zgodilo?« je naglo vprašala ženska. »Kaj pomeni ropot? Mislila sem...« Nenadoma je utihnila. Dan jo je gledal kakor hipnotiziran. Postala je mnogo močnejša, njene roke bolj raskave, toda nedvomno jo je poznal. Tudi ženska je spoznala Dana. »Daniel Straker!« je vzkliknila. »Torej sem te le našla, ti nepridiprav. Ti brezsrčna pošast ti!«

»Kaj delaš tu?« je jecljal Dan. »Vrnila sem se, da bi delala, potem ko si me zapustil! Ko je prejšnja družina odpotovala, sem ostala pri Mistru Montroyu kot hiš-

Prirodoslovci še vedno ne vedo, kam odlete čez zimo galebi in tudi ne, odkod pridejo čez zimo na celino. V Berlinu so ujeli nekaj galebov in jih zaznamenovali na perutnicah z barvami ter jih nato odposlali v Švico, kjer jih bodo izpustili. Prirodoslovci z napetostjo pričakujejo, kam bodo iz Švice zaznamenovani galebi odleteli. Vlovili so jih pa zelo težko, kajti galeb je pametna ptica, ki ne gre zlepa v mrežo. Zaradi tega so jih morali poloviti z zvijačo kar z roko. Slika kaže, kako so enega izmed teh galebov zaznamenovali.

Abesinsko klanje imajo na vesti Japonci

V začetku letošnjega leta so poročali časopisi, da je bil dosežen med Italijo, Francijo in Anglijo sporazum, po katerem je dobila Italija proste roke v Abesiniji. Zato se sedaj marsikdo čudi, zakaj se

Anglija s tako vneto zavzema za sankcije. Še bolj presenetljivo se bo pa zdelo postopanje Anglije, če se ve, da je Anglija že v začetku leta 1934. dovolila Italiji, da si svoji Abesinijo. O tem razpravlja Rupert Duncan v neki svoji knjigi, kjer pravi:

Japonska je že v letu 1933. nadkrilila angleško bombažno industrijo, si osvojila vse trge in grozila, da se zasidra tudi v Abesiniji, ob izvirkih Modrega Nila. ki namaka bombažna polja v Sudanu in Egiptu. Japonska torej ne sme v Abesinijo, četudi dobi ta grižljaj Italija. In tako je bila prepričana osvojitve Abesinije Italiji, ki brez Anglije, gospodarice Sueškega prekopa, ne more podvzeti v Vzhodni Afriki ničesar. Šele nato si je pridobila Italija tudi odobritev Francije. Jasno je torej, posebno po najnovejšem sporazumu med Lavalom in Hoarom, da je vsa igra s sankcijami pesek v oči nepoučeni javnosti. Dr. I. J.

Tino Patiera kot priča

V Dubrovniku se te dni vršila razprava proti Andri Miljanu iz Cavtata. Tožil ga je zdravnik dr. Bobić. Temu je namreč Miljan očital protidržavno delovanje in da zbira okrog sebe ljudi, ki niso državotvorni. Ko je o tem zvedel dr. Bobić, je Miljana tožil zaradi klevete. Zaslišali so več prič, med katerimi je bil tudi znani tenorist Tino Patiera. Vse priče so ugodno izjavile za zdravnika in zaradi tega je bil dr. Miljan obsojen na tri leta ječe.

Izkopana rimska žara

Ko so delavci kopali kanal za mestni vodovod v Bakru, so v Vebrovi ulici našli še dobro ohranjeno rimsko žaro, v kateri sta bila dva bakrena novca. Eden je iz dobe cesarja Vespazijana, ki je vladal okoli leta 70. pred Kristom, drugega pa je čas zoba tako zdelal, da je bilo videti na njem le z lovorjem ovenčana glava nekega neznanega rimskega cesarja.

Dvoboji na Grškem

Grški minister za vojsko in morarico je dobil raport, v katerem so ga grški oficirji opozorili, da se dogajajo v Grčiji napadi na oficirje, zaradi katerih trpita njih čast in ugled. Zaradi tega so oficirji zahtevali, naj se prekliče zakon o prepovedi dvoboja. Več oficirjev je v zadnjem času izvršilo samomor, ker si zaradi tega zakona niso sami mogli v dvoboju dati zadostne zaščite. Zanimivo je, da so oficirji predlagali, naj se dovoli dvoboj kot sredstvo za rehabilitiranje ugleda in časti tudi za politike in — novinarje. Verjetno je zelo, da bo želja grških oficirjev vlada ustregla. Nekoliko težje bodo sprejeli te predloge najbrže politiki in novinarji.

Vse državne oblike so enako dobre, če le varujejo državljana njegovo najdragocenejšo dobrino: osebno svobodo. Napoleon.

Liudje na zatožni klopi

Polica, ki je do smrti pretepel cigana, obsojen na 6 let robije

Ljubljana, 17. decembra.

Idilična in vedno pohlevna Škofja Loka v svoji tisočletni zgodovini morda še ni bila nikdar tako globoko pretresena in ogorčena, kakor 9. novembra zjutraj, ko je po mestu zašumela vest, da je mestni stražnik Alojz Žužek ponoči pred znano gostilno »Prajarco« na Spodnjem trgu tako brezsrčno in tako kruto pretepel 27 letnega cigana Leonarda Rajnharta s pendrekom, da je bil na mestu mrtev.

Dvorana št. 79 je bila nabito polna, med poslušalci sta bila pa tudi sestra in mlad sorodnik pokojnega Cigana. Na mizi pred predsednikom senata s. o. s. Kovačem leži pendrek, obtožnico zastopa drž. tožilec dr. Lučovnik, obtoženca pa zagovarja odvetnik dr. Modic.

Tridesetleten plečat in zagorel hrust stoji pred obtožno klopjo. Mirno prizna, da je Cigana res večkrat udaril, ker po napovedani aretaciji ni hotel vstati in iti z njim na stražnico. Iz gostilne je za pričo poklical tudi dva znana brivska pomočnika. Res ga je udaril po stegnu s pendrekom. Nikakor pa obtoženec ni slišal ciganovih prošelj, niti klincev očeta, Cigank in drugih ljudi. Niti se ne spominja, da bi se bil Cigan oklenil očeta, še manj pa, da bi bil prosil, naj ga spusti, da se vsaj malo oddahne. Ne spominja se, kako je sam kričal: »Ti bom že pokazal, da boš še tožil!« in ne spominja se tudi, kako so vsi prosili za Cigana v smrtnem strahu, niti na to, kako ga je njegova sestra opozarjala, da ima slabo srce, skratka, o vsem pravi, da nič ne ve. »Menda sem bil tako razburjen, ker ni hotel iti z menoj.« Pri vsem tem pa pravi: »Res me je napadel in res me je podrl na tla,« česar pa niti stražnikovi dve priči ne vesta. Predsednik obtoženca opozarja, da je moral Cigane poznati kot splošno pohlevne, poleg tega je pa imel tudi slabiča pred seboj, sedaj pa trdi, da je bil napaden in da ga je cigan pograbil za vrat. Tudi se ne spominja, da bi bil z dvorišča spodil vso domače ljudi, skratka prav nič, da obtoženec napravlja pri vseh poslušalcih vtis skrajno odurnega zakrknjenca.

Oba brivska pomočnika pripovedujeta enako, da Cigan niti roke ni vzdignil proti stražniku, pač ga je pa prosil milosti s sklenjenimi rokami. Nikakor ni Cigan stražnika vrgel po tleh, pač pa nasprotno, saj ga je udaril najmanj dvajsetkrat. Druga priča se je neprestano plašno ozirala na obtoženca in državni tožilec dr. Lučovnik je pričo opozoril: »Ni ga treba gledati in se ga bati, saj ni več polica!«

Ubitega Cigana oče.

V sobo je vstopil visok koščen, a trden pokojnikov oče Rajhard Rudolf s silno markantnim obrazom in

malim florom čez gumbnico. Strahotno se je zarežal proti obtožencu in ga divje ošinil z očmi. Kmalu je pa očeta zlomila bolelost, da ni več mogel mirno pripovedovati, temveč je samo ihtel stiskal besede iz sebe, kako ga je sin klical »Tata, tata,« Krčevito se spet zasuje proti obtožencu v najbesnejši togoti: »To barabo bi bil lahko ubil, a vem, da imamo v Jugoslaviji sodišče. Ihte pripoveduje, koliko je bilo ljudstva in dam, ki so gledale skozi okna, on ga je pa branil ne glede, da so udarci leteli tudi po njem, saj je padalo kakor toča. Prišla je hči Malči, a ta svinja hudičeva, prokleti gavnar, mi je navzlic sklenjenim rokam klečečih otrok ubil sina, ki je bil od osmih otrok moj skrbnik!« Na vprašanje, če zahteva odškodnino, je pa spet zaihtel: »Nečem niti milijonov od svinje nemarne...«

Ko se je oče obrnil, ni obtoženca več pogledal, temveč šel kletvice hropeč mimo njega in se zgrudil na klop ter spustil glavo globoko med kolena. Zaihte so tudi ženske v dvorani.

Soglasna izpoved prič o brezsrčnosti stražnika.

Precej dolgo je trajalo čitanje izpovedi prič, ki so vse soglasno izpovedale, da se cigan ni niti najmanj branil, pravtako pa tudi, da so slišali in videli, kako nečloveško neusmiljen je bil stražnik z njim. Dentist Lužar je stražniku dejal: »Preveč ste ga,« a ta mu je odgovoril:

»Kaj vi veste, kakšni so Cigani.« Vsi so videli Cigane, kako so klečeli in s povzdignjenimi rokami prosili za usmiljenje.

Državni tožilec o cinizmu obtoženca.

Drž. tožilec dr. Lučovnik je govoril nenavadno ostro, češ, da je stražnik tako postopal samo iz nerazpoloženja, ker se ga je upal cigan naznaniti, ko ga je že prejšnji dan pretepel s pendrekom.

Zahteval je najstrožjo kazen, saj je ta primer popolnoma osamel v naši kriminalni zgodovini in zato vsa čast drugim našim stražnikom.

Zagovornik dr. Modic je predlagal oprostitev, kar je med poslušalstvom vzbudilo splošen nemir. Skušal je dokazati, da stražnikovi udarci niso povzročili Ciganove smrti.

Sodba na 6 let robije.

Po četrtturnem posvetovanju je predsednik s. o. s. Kovač v grobni tišini razglasil sodbo, da je Alojz Žužek obsojen na 6 let robije, in vse se je oddahnilo v dvorani. Utemeljeval je, da je med pretepanjem in smrtjo gotovo vzročna zveza, obtežilna je pa tudi izredna surovost ter uboj, ki ga je izvršil javen organ popolnoma protizakonito in neupravičeno v službi.

Namesto obsojenega žužka je dr. Modic izjavil, da se bo še premislil glede priziva ali pritožbe, nato je pa obsojenec pobral corpora delicti in vsa množica ga je spremljala z zgražanjem daleč po hodniku.

Veseliaštvo delomržnežev

Ljubljana, 17. dec.

Septembra in oktobra meseca so bile po vsej Ljubljani popolnoma vsakdanje večje in manjše tatvine v odprta stanovanja in tudi vlomi. Končno se je policiji posrečilo prijeto Bakšeta Ivana iz št. Jerneja ter Pipa Rudolfa in njegovega tovariša Alojza, ki sta v Dev. Mariji hodila skupaj v šolo. Predsednik senata s. o. s. Kovač je za zadnja dva fanta poudarjal, da sta se gotovo slabo učila, sedaj pa boljše napredujeta, ko sta po lastni volji brezposelna delavca ali po domače rečeno postopača. Okrog 20 let stari fantje so ukradli vse, kar so dosegli, in nabrali toliko, da so lahko živeli prav udobno in delali tudi izlete z avtomobilom, ko so pijančevali po Dolenskem.

Pipa Rudolf je bil pa poleg tega še predrzen in surov, da se je lotil policijskega agenta Cestnika in ga s pestjo tako udaril po obrazu, da ga je zalila kri in se je zrušil pod udarcem. Zaradi tega greha je bil pa Pipa amnestiran.

Fantje priznavajo, da so pokradli pri gostilničarki Dragi Guštin, pri šivilji Varlovi in fotografu Dolencu, pri soprogi referenta v prosvetnem ministertvu ge. Danici Erjavčevi, pri predsedniku OUZD Ivanu Tavčarju, pri inž. Dietrichu, pri uradniku Ivanu Debevču, trgovcu Resmanu in branjevcu Koritniku predvsem mnogo razne zlatnine in tudi tri zlate ure vmes ter mnogo drugih najrazličnejših stvari v skupni vrednosti pičlih 13.000 Din. Fantje so si torej zagotovili po dobrih 2000 Din »fiksuma« na mesec, a njih postranski dohodki so bili gotovo še večji, da so čisto lahko shajali in si privoščili vse užitke, kadar niso sedeli. Na oddihu so bili pa pod ključem v zadnjih 2 letih že vsi po večkrat, da se človek čudi, kdaj so imeli čas za krajo.

Zagovornik dr. Maček je poudarjal splošno pomanjkanje etike pri mladini v teh težkih časih, zlasti je pa podčrtal, da je lastnina tedaj najboljše zavarovana, kadar je vsakemu zagotovljeno delo in zaslužek. Bakše je dobil 1 leto 8 mesecev strogega

Dnevna kronika

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva ima drevi ob 20. pri Mraku na Rimski cesti svoj občni zbor. Vabljeni vsi člani in prijatelji vrtnarstva.

× »Obrtniški koledar« je res priročen in tudi praktičen žepni koledarček z najraznovrstnejšo vsebino, ki bo prišla prav obrtniku, a tudi trgovcu in vsakemu drugemu človeku. Čeprav je koledarček majhen, je v njem polno praktičnih člankov o vseh vprašanjih obrtnika in sploh poslovnega človeka, da se ga bo vsakdo posluževal s pridom.

Kapital v zimi → Lutz

× Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča občinstvu, da bodo trgovine v nedeljo pred Božičem 22. t. m. ves dan odprte.

× Dnevna seja novega občinskega odbora v Ptuj. V ponedeljek dopoldne se je vršila prva javna seja novega občinskega odbora v Ptuj. Predsednik dr. Remec je po prisegi imel nagovor na občinske svetnike, v katerem je povdarjal, naj delajo složno med seboj v blagor meščanov ne glede na njih strankino in narodno pripadnost.

Važno za avtomobiliste in motocikliste Jugoslovanski Touring Klub Maribor nam sporoča, da je odobreno brezplačno mudenje jugoslovanskih motornih vozil v Čehoslovaški za bivanje največ 90 dni. Za vsak nadaljnji dan bivanja se plača dnevno taksa Kč 10.— za avtomobile, Kč 2.— za motocikle.

Maribor

Narodno gledališče: Danes zaprto. Grajski kino: Najlepši in najboljši film Frančiške Gall: »Mamica«.

Kino Union: Drugi del velefilma »Bedniki«, po istoimenskem romanu Viktorja Hugoja.

Društvo jugosl. državnih in samoupravnih upokojencev ima danes ob 20. v Gambrinovi dvorani božičnico. Sodeluje mestna godba, pevski zbor magistratnih uslužbencev in g. Zorzut.

Predavanje o vremenu. Zimsko-sportni odsek SPD priredi drevi ob 20. v Ljudski univerzi predavanje o vremenu. Predavatelj univ. docent dr. Reja iz Ljubljane.

»Putnik« v Mariboru bo priredil dva božična izleta z vlakom v Avstrijo, in sicer v središče zimskega sporta Mallnitz in v grebene na Kanzelhöhe pri Beljaku. Izleta sta določena od 21. do 28. t. m. Vsa podrobna pojasnila daje Putnik v Mariboru in Celju.

zapura. Pipa 3 leta strogega zapora in mladoletni njegov sošolec Lojze 1 leto strogega zapora. Sodišče je torej spet imelo opraviti z mladino, ki nam zaradi zanemarjenosti in slabe vzgoje dela največje skrbi, da bi vse oblasti morale posvečati mnogo več skrbi, kako naj mladino zaščitimo pred slabimi vplivi ali jo rešimo in javnost obvarujemo še hujših posledic.

Dnevna pratika

Sreda, 18. decembra. Katoličani: Gracijan. Pravoslavni: 5. decembra. Sava, Osveč.

Dežurne lekarne v Ljubljani. Leustek, Resljeva cesta 1, Baho-vec, Kongresni trg 12, Komotar, Viš-Glince, Tržaška cesta 12.

Kino

Kino Sloga: »Charlejeva tetka«.
Kino Union: »Noč ljubezni«.
Kino Matica: »Artisti«.
Kino Ideal: »Ljubim žene«.
Kino Sokol Šiška: »Revolt«.
Zvočni kino v Ptuj bo predvajal v sredo 18. in v četrtek 19. t. m. ob 20. zvočni film »Sen je lepši od ljubezni«.

Gledališče

Drama.

Začetek ob 20. uri.

18. decembra, sreda: Vesela božja pot. Red A.
19. decembra, četrtek: »Otroci«. Red B.
20. decembra, petek: zaprto.
21. decembra, sobota: Frak ali Od krojačka do ministra. Red C.

Opera.

18. dec., sreda: »Kraljičin ljubljene«. Red Sreda.
19. dec., četrtek: Aida. Red Četrtek.
20. dec., petek: zaprto.
21. decembra, sobota: Salome. Premijera. Izven.

Poročilo za smučarje

Pokljuka, 16. dec.: temp. -9 C, jasno, mirno, snega 75 cm, pršič na trdi podlagi. Smuka idealna. Skakalnica uporabna.

Bled, 17. dec.: temp. -6 C, barometer se dviga, jasno, lahka meglica, snega 14 cm.

Bistrica — Boh. jezero, 17. dec.: temp. -5 C, lahka meglica, 40 cm pršiča. Smuka dobra.

Rateče-Planica, Kranjska gora, 17. dec.: temp. -12 C, barometer pada, jasno, mirno, 40 cm pršiča. Smuka dobra.

Vršič, Krnica in Tamar, 17. dec.: 100 cm pršiča.

Pohorje 17. dec. Smolnik: temp. -4 C, jasno, mirno, na 40 cm podlagi 20 cm pršiča. Smuka prav dobra. Senjorjev dom: temp. -7 C, jasno, mirno, na 60 cm podlagi 20 cm pršiča. Smuka zelo dobra. — (JZSS.)

Oglašuj v »Glas naroda«

Kako je Madžarka Jolanka postala po 36 letih moški

Pretekli teden je vzbudila senzacijo vsega sveta, zlasti pa vseh sportnikov, operacija znane češkoslovaške prvakinje v lahki atletiki Koubkove. Po operaciji je gđc. Zdenka Koubkova postala gospod Koubkov. Na Madžarskem se je pred dnevi na sličen način spremenilo neko dekle v moškega. Gre za Jolanko Kun, ki je po dveh operacijah na debrecinski kliniki postala moški z imenom Stevan Kun. Zdenka Koubkova se je spremenila v moškega v svojem 23. letu, Jolanka pa je bila 36 let ženska. Ravno zaradi tega je vzbudila pozornost tudi vseh zdravnikov, kajti v tej razmeroma pozni dobi so take spremembe iz ženske v moškega zelo redke.

Najboljša uradnica.

Jolanka je delala dolga leta kot ena izmed najboljših strojepisk in stenografov v neki advokatski pisarni pri Debrecinu. Šteli so jo med najbolj marljive uradnice. Uživala je zaupanje svojega šefa in vseh uslužben- cev. Že lani pa je z muko prenašala svoj ženski spol in nekega dne je šla na kliniko z željo, da bi postala moški. Operacija je uspela in kliniko je zapustila s hlačami. Po operaciji je rada povedala, da je do svojega 18 leta živela kakor vsa druga dekleta. Toda tedaj je nastal prelom v njenem življenju. Spoznala se je z nekim mladeničem, ki ji je bil na prvi pogled všeč. To poznan-

stvo se je sčasoma spremenilo v veliko ljubezen. Tri leta ji je ta mladenič dvoril in nekega dne jo je prosil za roko. Jolanka je bila do dna srca razdvojena in obupana.

Usodno priznanje.

Ljubila je lepega madeniča, obenem pa je čutila v sebi spremembe, zaradi katerih je slutila, da bi ne mogla biti v zakonu srečna. Naposled mu je po dolgem oklevanju priznala, da ni taka, kakor so druga dekleta. Po tej izpovedi jo je fant zapustil. Razumela ga je in mu odpustila, toda ob vsem tem strašno trpela. Med tem se je spremenil njen glas, njeni gibi in vsa njena zunanost. Postajala je čedalje bolj moška. Zaradi tega se je odločila za operacijo. Ko so zdravniki odlašali z operacijo, jim je zagrozila, da bo začela z gladovno stavko, če jo takoj ne operirajo.

Pisateljski nagon po operaciji.

Zanimivo je, da je prejšnja Jolanka in sedanjí Stevan čutil po operaciji potrebo, da piše. V njem so se zbudili pisateljski nagoni. Opevati je začel v obliki novele svojo prvo ljubezen. Pesnice so mu kar vrele iz srca in v nekaj dneh jih je nabral za celo zbirko. V načrtu pa ima Stevan Kun tudi obširno avtobiografijo. No, Stevanu najbrže ne bo težko najti založnika, samo zaradi tega, ker je ta Stevan bil 36 let Jolanka.

800 obupanih mater prosi božičnico za svoje bedne otroke

Ljubljana, 16. dec.

Danes je na socialno političnem uradu mestnega magistrata v Mestnem domu uradni dan. Človeku se zdi, ko zagleda gnečo ljudi, da je premaknjen nazaj v čas najhujše stiske in pomanjkanja med svetovno vojno. Ženske in moški v ponošenih oblekah z utrujenimi izsušenimi obrazi stoje in čakajo. Od akcije »Vse za otroke« pričakujejo te množice čudežev, ki jih seveda ne bo mogla izvršiti. Naval je iz dneva v dan večji.

Doslej so vložili brezposelne in nezakonske matere nad 800

prošenj za božičnico za svojo de- co. Kljub temu, da niti tem proš- njam ne bo mogoče vsem ugoditi, ljudje še vedno vlagajo nove in pretresljivo popisujejo svoje gorje. Za Božič bo obdarovanih do 450 najpotrebnejših otrok. Na socialno političnem uradu se vsak hip primeri, da pride kak siromašek ves razcapan in vzlic ostremu mrazu malone bos prosit pomoči. Včasih se posreči za takega reveža preskrbeti čevlje ali topel suknjič, dostikrat pa ga je treba s težkim srcem odslovi- ti, ker manjka sredstev. Na poziv mestne občine se je doslej javilo okrog 500 oseb, ki so se zavezale plačevati skozi šest mesecev do- ločen znesek v dobrodelne na- mene. Večinoma se suče ta zne- sek okrog kovača. 32 družin se je priglasilo, da sprejmejo za ta čas po enega do dva otroke dnev- no na hrano, nekaj pa je tudi posameznikov, ki so ves obljub- ljeni znesek vplačati hkratu. To dokazuje, da v Ljubljani sočutje še ni zamrlo, vendar pa izdaleka ne ustreza potrebam, ki jih dnev- no stavi in veča siromaščina naj-

— Upam, da vas vidim zadajkrat tu!
— Ali boste premeščeni, gospod sodnik?

bednejših ljubljanskih prebival- cev. Treba je pomisliti, da bo socialno politični urad s temi denarnimi prispevki mesečno ko- maj toliko ali le malo več pre- jel, kolikor izda za podpore en sam dan. V mladinskem skrb- stvu pa se dele podpore dvakrat na teden.

Vreme

Dunajska napoved: Oblačnost se bo povečala, najbrže sneg.

Novi Sad: Zjasnilo se je na za- padni polovici države. Oblačno in nekoliko sneži na skrajnem vzhodu. V teku noči je bil hud mraz v drav- ski in savski banovini, v ostalih pre- delih je temperatura le nekoliko padla.

Napoved za danes: V zapadnih krajih zopet pooblačenje z nekoli- ko snega in dežja, a na vzhodnih predelih bo nastopila razjasnitev. Močan mraz bo v sredini države in v severovzhodnih predelih. Solnce vzhaja ob 7.10, zahaja ob 15.58.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri na- ročilu

Pozor! POHISTVO
preprosto kakor tudi najfinejše, po najnižjih cenah, nudi: Gospodarska za- druga mizarskih mojstrov, Ljub- ljana, Vegova 6

Hranilne knjižice
prodate ali kupite najboljše potom moje pisarne. So- lidno poslovanje. Priložite znamko! Rudolf Zoré, Ljub- ljana, Gledališka ulica 12. Tel. 38-10

Izposojamo
Gramofone po Din 5.—
Plošče po Din 1.—
dnevno

elektroton
IZPOSODILO

Oglašuj v Glas naroda!

KLISARJE
IZDELUJE SEAVRSKI SOLIDNO
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA DRAMATIČNOVA ULICA 12